

Аксьонова Віра Ігорівна (Кропивницький) – кандидат філософських наук, доцент, докторант кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Університету Ушинського,

Скловський Ігор Зіновійович (Кропивницький) - доктор філософських наук, професор кафедри суспільних наук, Центральноукраїнський національний технічний університет

КОРДОЦЕНТРИЧНИЙ ВНЕСОК В СИСТЕМУ НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ: КОНЦЕПТУАЛЬНЕ ВІДОБРАЖЕННЯ МАЛОРОСІЩЕННЯ ЯК СТЕРЕОТИПУ НЕОСТАЛІНІЗМУ

В історії людського суспільства глобальні цілі виховання «шляхетного типу особистості» в освіті змінюються відповідно за філософськими концепціями, психолого-педагогічними теоріями, вимогами держави і суспільства до реформування освітньо-цивілізаційних умов (доповнювало православну гуманістику, про що підкреслювали всі просвітники-романтики, зокрема М. Пирогов і К. Ушинський у свій час). Це було проявом диференціації кордоцентричної ювентології, - однієї з нових молодих наук, які тільки-но починають розвиватися або відроджуватися, щоб виявити у постнекласичній логіці силу духу і звичайних громадян, і пасіонаріїв, носіїв цивілізованої національної ідеї Василь Сухомлинський, наприклад, був у 50-60pp.ХХст. тим видатним педагогом радянського періоду, що зробив кордоцентричний внесок в систему радянського виховання: вдало проаналізувавши феномен малоросіщення як стереотипу неосталінізму за добу «бунту мас».

Зважаючи на це, постнекласична традиція стверджує про те, що межі між явищами природи та явищами культури надзвичайно рухливі, а подекуди й просто умовні. Явища природи, будучи включеними у «світ Божества», видозмінюють характер етносоціальних стосунків, у людському обігу. Людське підлягає істотним змінам, гуманістичній обробці, вдосконаленню; саме соціокультурний сенс у трансцендентному просторі має подолати непорозуміння між природним і трагедійним буттям, що в юнацькому віці часто в останьому має викривлений вигляд, іноді призводить до самогубства.

Діяльність В. О. Сухомлинського, яка по суті була опозиційно-освітнім викликом філософії «лівого бунтарства», за формою кордоцентричної концепції виходила за межі офіційної «ідеології», з її фарисейськими гаслами про «критику і самокритику», радянський гуманізм тощо. А. С. Макаренко, попередник лицарського служіння українські ідеї, своєю спадщиною допоміг В. О. Сухомлинському у відзначенні патріотичних орієнтирів для своїх однодумців, оскільки громадською потребою стає необхідність оновлення діалогу «батьків і дітей» (Є. Боринштейн, Е. Гансова, Ю. Добролюбська, І. Мисик, В. Плавич) на основі синтезування досвіду рефлексії національної екології духовності та соціокультурного простору, оскільки людина протиставляється малоросіщенню освітнього простору, коли гальмується її моральність божественного походження, де чи не всі складники мають теологічно-натуральне походження.

Серед опозиційного руху нашого народу були репрезентовані майже всі верстви українського суспільства. Нова модель освітнього простору передбачала у політичному

процесі здійснення системи гуманістики ненасильницьких дій з метою поступового конституційного переформатування імперської влади у дусі європейських цінностей.

Згідно з теоретиками європейського лібералізму, тільки патріотична опозиція забезпечує баланс влади і дії уряду, вносить пропозиції, що спрямовані на демократичне реформування освітніх і всіх інших державно-правових інститутів. Сталінізм як форма державного деспотизму і радикалізму, наприклад, перебував, як правило, у стані перманентного протиборства з носіями демократичного патріотизму. Неосталінізм, за часів В. О. Сухомлинського, відобразив гостру захисну реакцію проти рівня цивілізованості високорозвинених країн капіталістичного світу, щоб протистояти втіленню «ліберального» способу існування в Україні під час становлення етнопатристичної радикалізації суспільства.

У межах тоталітарних режимів, наприклад, в радянській імперії почалася перманентна криза деспотичного типу «монопартійної диктатури», принесенням присяги на вірність вождю, що уособлював державне насилля, навіть впливає на знищення традицій освітоцентризму (М. Пирогов, К. Ушинський, А. Макаренко). Монопартійна диктатура здійснює тотальний контроль над громадською думкою та інноваційними підходами кращих педагогів суспільства. У той самий час, модифікується вузька сфера громадської ініціативи, але вона діє виключно на задоволення імперських інтересів, що спрямовані на підготовку до «гонки озброєнь». Такі малоросійські орієнтири мають бути позбавлені філософсько-освітніх гуманітарних підстав.

Визначення моралі кордоцентризму у цих суперечливих умовах слід вважати латентним уточненням політичної етики. В. Сухомлинський зробив кордоцентричний внесок у гуманітаризацію політичної етики: можливе формування національної гідності за допомогою загальнолюдської моралі, щоб вдосконалити українську владу, її еволюцію від маріонеткового стану до суверенної держави. Освітоцентризм у латентній формі посилює гуманізм демократичних традицій, щоб ефективно впливати на молоду генерацію, вдало втілюючи у громадську свідомість вищі ідеали, як повагу суспільства до власних засобів інтерпретації єдності національної еліти, соціуму, освіти.

Не жаліє він зусиль у процесі соціокультурних змін для успіхів громадського націєтворення, осмислення цього феномену було пов'язане з необхідною розробкою концептуальних підстав кордоцентризму. В. Сухомлинському якраз прийшлося проводити демократичну етику в практику за соціальних умов, що майже не дозує насилля проти дії радикалів чи либералів, але мобілізує суспільство навколо позиції цивілізованих патріотів, політичних опонентів імперської величі. З цим перехрещуються і соціальні проблеми - необхідність реформування праці педагогів,

Політична опозиція є своєрідним аналогом офіційної влади, яка не набула свого статусу: за роки незалежності України; ці зміни майже почали бути процесом конкурентної боротьби з іншими політичними силами. Ось чому, майже не можна власноруч у правовий спосіб змінити старі стереотипи на кордоцентричну модель освіти у разі невиконання зобов'язань своїх корифеїв або втрати народної довіри тощо.

Людина така як є, принципово не може бути «випадковим» створенням, як-то: моря й ріки, гори і ґрунти, повітря та вода тощо. Це, однак, аж ніяк не виключає, на думку В. О. Сухомлинського того, що людина, не будучи творцем світу природних явищ, може все ж таки видозмінювати їх, перетворювати згідно зі своїми національними потребами, прагненнями чи божественним розумінням політичних інтересів шляхетної людини в процесі її продуктивної праці, навчання й впливу кожного учня на мету, форми, методи свого духовного розвитку і саморозвитку.

Українському педагогу В. Сухомлинському в свій час панування стереотипів неосталінізму вдалося продовжити цей комплексно-інтегративний напрямок кордоцентризму, який допоміг реалізувати ідею гуманізації процесу «народження європейської складової українського громадянина». «Педагогіка демократичної надії» торкається проблем, що висвітлюють властивості патріотизму в площині глибокого розуміння власної програми становлення рідного простору, з необхідністю еволюції гуманістики цивілізованого пізнання сенсу «соціального життя».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аксьонова В.І . Видатний український педагог і Дон-Кіхот Запорозький – Антон Макаренко. Проблеми емпіричних досліджень у психології Наук. ред. В.Г. Кремень та ін. К.: Гнозис, 2017. С. 260-267
2. Борінштейн Є. Р. Соціокультурна толерантність у сучасному українському суспільстві. Глобальні проблеми сучасності у контексті історико – філософського знання. Одеса: ДЗ «ПНПУ імені К.Д. Ушинського»,2016.С.13-27.
3. Макаренко А. С. Педагогическая поэма К.:Рад. школа, 1987.512с.
4. Мисик І., Марінеску В. Cognitive approach in the education Освіта та соціалізація особистості.Одеса-Дніпропетровськ: ДЗ ПНПУ імені К.Д. Уманського, 2016.С.54-55.
5. Плавич В. П. Проблеми входження України до Європейського правового простору Юридична Україна. 2003. №5. С. 24-27
6. Сухомлинський В. О. Сердце отдаю детям. Изд 4. К.: Рад. школа, 1973.145с.
7. Ушинский К. Д. Про народність у громадському вихованні, 1983.Т.1.С.36-